

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 11ης Μαΐου 2000

σχετικά με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για παροχή στατιστικών στοιχείων στον τομέα του ισοζυγίου πληρωμών, του προτύπου διεθνών διαθεσίμων και της διεθνούς επενδυτικής θέσης

(ΕΚΤ/2000/5)

(2001/C 176/04)

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

Έχοντας υπόψη το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής καλούμενο «καταστατικό»), και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 1 και το άρθρο 34 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το καταστατικό απαιτεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), με τη βοήθεια των εθνικών κεντρικών τραπεζών, να συλλέγει είτε από τις αρμόδιες εθνικές αρχές είτε απευθείας από τους οικονομικούς παράγοντες τις στατιστικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες, προκειμένου να εκπληρώσει τα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Για τους σκοπούς αυτούς, η ΕΚΤ συνεργάζεται, μεταξύ άλλων, με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.
- (2) Το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα⁽¹⁾, απαιτεί από τα κράτη μέλη να αναλαμβάνουν μόνα τους την οργάνωση στον τομέα της στατιστικής και να συνεργάζονται πλήρως με το ΕΣΚΤ, προκειμένου να διασφαλίσουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 5 του καταστατικού.
- (3) Για την εκπλήρωση των καθηκόντων του, το ΕΣΚΤ πρέπει να καταρτίζει πλήρη και αξιόπιστα μηνιαία, τριμηνιαία και ετήσια στατιστικά στοιχεία για το ισοζύγιο πληρωμών, μηνιαία στατιστικά στοιχεία που να παρουσιάζουν το ανεξόφλητο ποσό των συναλλαγματικών διαθεσίμων και ετήσια στατιστικά στοιχεία για τη διεθνή επενδυτική θέση που να παρουσιάζουν τα κύρια μεγέθη που επηρεάζουν τις νομισματικές συνθήκες και τις αγορές συναλλάγματος στα συμμετέχοντα κράτη μέλη, όταν τα τελευταία θεωρούνται ως μία οικονομική επικράτεια. Προς το σκοπό αυτό, τα απαιτούμενα στατιστικά στοιχεία διαβιβάζονται την 30ή εργάσιμη ημέρα μετά το τέλος του μηνός στον οποίο αναφέρονται τα στοιχεία για τα βασικά μεγέθη του μηνιαίου ισοζυγίου πληρωμών, εντός τριών μηνών από το τέλος του τριμήνου ή του έτους στο οποίο αναφέρονται τα στοιχεία για το τριμηνιαίο και το ετήσιο ισοζύγιο πληρωμών, εντός τριών εβδομάδων από το τέλος του μήνα στον οποίο αναφέρονται τα στοιχεία για το πρότυπο διεθνών διαθεσίμων και εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία στην οποία αναφέρονται τα στοιχεία για τη διεθνή επενδυτική θέση.

- (4) Στις περιπτώσεις που οι δηλώντες φορείς υποβάλλουν στοιχεία σε άλλες αρμόδιες εθνικές στατιστικές αρχές, σύμφωνα με εθνικούς κανόνες και καθιερωμένες πρακτικές, η οικεία εθνική κεντρική τράπεζα και οι εν λόγω αρχές συνεργάζονται μεταξύ τους, προκειμένου να εξασφαλίσουν την εκπλήρωση των στατιστικών απαιτήσεων της ΕΚΤ.
- (5) Πρέπει να τηρούνται οι κανόνες σχετικά με τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των στατιστικών στοιχείων, τους οποίους εφαρμόζουν τα εθνικά στατιστικά ιδρύματα στα στατιστικά στοιχεία που συλλέγουν για λογαριασμό τους.
- (6) Σήμερα στην Ιρλανδία, η Κεντρική Τράπεζα, με τη βοήθεια της Κεντρικής Στατιστικής Υπηρεσίας (Central Statistics Office), εκπονεί τις εκτιμήσεις για το μηνιαίο ισοζύγιο πληρωμών. Είναι αναγκαίο η Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία να εκπονεί όσο το δυνατόν συντομότερα τις οριστικές εκτιμήσεις για το μηνιαίο ισοζύγιο πληρωμών. Η Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία δεν καταρτίζει στοιχεία για το πρότυπο διεθνών διαθεσίμων.
- (7) Η οριστική γεωγραφική ταξινόμηση των αντισυμβαλλομένων, η οποία απαιτείται για τα στοιχεία της διεθνούς επενδυτικής θέσης που υποβάλλονται εντός των προθεσμιών που ορίζει το παράρτημα IV της παρούσας σύστασης, καθορίζεται από την ΕΚΤ στη διάρκεια του 2001. Η προθεσμία και η οριστική γεωγραφική ταξινόμηση των αντισυμβαλλομένων, οι οποίες απαιτούνται για τα στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών, καθορίζονται από την ΕΚΤ στη διάρκεια του 2001.
- (8) Είναι απαραίτητη η καθιέρωση μιας διαδικασίας για την υλοποίηση τεχνικών τροποποιήσεων στα παραρτήματα της παρούσας σύστασης κατά τρόπο αποτελεσματικό, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω τροποποιήσεις δεν μεταβάλλουν το υποκείμενο νομολογικό πλαίσιο ούτε επηρεάζουν το φόρτο εργασίας ως προς την παροχή στατιστικών στοιχείων. Κατά την εφαρμογή της διαδικασίας αυτής, λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις της Επιτροπής Στατιστικής του ΕΣΚΤ. Οι ΕθνΚΤ και άλλες αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να προτείνουν τεχνικές τροποποιήσεις και να εκφράζουν τις απόψεις τους σχετικά με τις όποιες τεχνικές τροποποιήσεις στα παραρτήματα της παρούσας σύστασης μέσω της Επιτροπής Στατιστικής και της σχετικής ομάδας εργασίας της.
- (9) Δεδομένης της περαιτέρω προόδου που επιτεύχθηκε στον τομέα της στατιστικής, προέκυψε η ανάγκη για μια ολοκληρωμένη ενημερωμένη έκδοση της σύστασης ΕΚΤ/1998/ΝΡ21, της 1ης Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για παροχή στατιστικών στοιχείων στον τομέα του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης. Το γεγονός αυτό παρέχει επίσης την ευκαιρία

⁽¹⁾ ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 8.

υλοποίησης τεχνικών τροποποιήσεων, όπου αυτές είναι απαραίτητες,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης:

- με τον όρο «συμμετέχον κράτος μέλος» νοείται κάθε κράτος μέλος, το οποίο έχει υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα σύμφωνα με τη συνθήκη,
- με τον όρο «κάτοικος» και «έχων κατοικία» νοείται η ύπαρξη οικονομικού ενδιαφέροντος στην οικονομική επικράτεια μιας χώρας, όπως περιγράφεται στο παράρτημα Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου,
- με τον όρο «οικονομική επικράτεια των συμμετεχόντων κρατών μελών» νοούνται τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, τα οποία θεωρούνται ως μία οικονομική επικράτεια,
- με τον όρο «ζώνη του ευρώ» νοείται η οικονομική επικράτεια των συμμετεχόντων κρατών μελών και η ΕΚΤ,
- με τον όρο «Ευρωσύστημα» νοούνται οι ΕθνΚΤ των συμμετεχόντων κρατών μελών και η ΕΚΤ,
- με τον όρο «διασυνοριακή συναλλαγή» νοείται κάθε συναλλαγή με την οποία δημιουργούνται ή εξαγοράζονται, συνολικά ή εν μέρει, απαιτήσεις ή υποχρεώσεις και κάθε συναλλαγή που συνεπάγεται μεταβίβαση δικαιώματος επί πράγματος μεταξύ κατοίκων συμμετεχόντων κρατών μελών, που θεωρούνται ως μία οικονομική επικράτεια, και κατοίκων μη συμμετεχόντων κρατών μελών ή/και κατοίκων τρίτων χωρών. Με τον όρο «διασυνοριακές θέσεις» νοείται το υπόλοιπο των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων έναντι κατοίκων μη συμμετεχόντων κρατών μελών ή/και κατοίκων τρίτων χωρών. Οι διασυνοριακές θέσεις περιλαμβάνουν επίσης γη, λοιπή κτηματική ιδιοκτησία και λοιπά ακίνητα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται εκτός της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών και ανήκουν σε κατοίκους των συμμετεχόντων κρατών μελών ή/και κατοίκους μη συμμετεχόντων κρατών μελών ή/και κατοίκους τρίτων χωρών· περιλαμβάνονται επίσης ο νομισματικός χρυσός και τα ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ) που ανήκουν σε κατοίκους των συμμετεχόντων κρατών μελών. Εντούτοις, έως την 31η Δεκεμβρίου 2005, στο βαθμό που είναι αναγκαίο για την κατάρτιση του λογαριασμού επενδύσεων χαρτοφυλακίου, καθώς και του λογαριασμού εισοδήματος από επενδύσεις χαρτοφυλακίου στα πλαίσια του ισοζυγίου πληρωμών και του λογαριασμού επενδύσεων χαρτοφυλακίου στα πλαίσια των στατιστικών στοιχείων για τη διεθνή επενδυτική θέση που καλύπτουν την οικονομική επικράτεια των συμμετεχόντων κρατών μελών, οι όροι «διασυνοριακές θέσεις» και «διασυνοριακές συναλλαγές» περιλαμβάνουν επίσης θέσεις και συναλλαγές επί απαιτήσεων ή/και υποχρεώσεων κατοίκων συμμετεχόντων κρατών μελών έναντι κατοίκων άλλων συμμετεχόντων κρατών μελών,
- με τον όρο «συναλλαγματικά διαθέσιμα» νοούνται οι υψηλές ρευστότητας, εμπορευσιμότητας και φερεγγυότητας απαιτήσεις του Ευρωσυστήματος έναντι κατοίκων μη συμμετεχόντων κρατών μελών ή/και κατοίκων τρίτων χωρών, οι οποίες εκφράζονται σε νομίσματα εκτός του ευρώ, πλέον του χρυσού, των συναλλαγματικών θέσεων στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και των ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων,

- με τον όρο «λοιπά στοιχεία ενεργητικού σε ξένο νόμισμα» νοούνται οι απαιτήσεις του Ευρωσυστήματος έναντι κατοίκων των συμμετεχόντων κρατών μελών, οι οποίες εκφράζονται σε νομίσματα εκτός του ευρώ, και οι απαιτήσεις έναντι κατοίκων μη συμμετεχόντων κρατών μελών ή/και κατοίκων τρίτων χωρών, οι οποίες εκφράζονται σε νομίσματα εκτός του ευρώ και δεν πληρούν τα κριτήρια ρευστότητας, εμπορευσιμότητας και φερεγγυότητας των συναλλαγματικών διαθεσίμων,
- με τον όρο «υποχρεώσεις που σχετίζονται με συναλλαγματικά διαθέσιμα» νοείται η προκαθορισμένη και ενδεχόμενη βραχυπρόθεσμη καθαρή άντληση από το Ευρωσύστημα στοιχείων παρόμοιου τύπου με τα συναλλαγματικά διαθέσιμα και λοιπών στοιχείων ενεργητικού σε ξένο νόμισμα του Ευρωσυστήματος,
- με τον όρο «ισοζύγιο πληρωμών» νοείται η στατιστική κατάσταση στην οποία απεικονίζονται, με την κατάλληλη ανάλυση, διασυνοριακές συναλλαγές στη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου,
- με τον όρο «πρότυπο διεθνών διαθεσίμων» νοείται η στατιστική κατάσταση στην οποία απεικονίζονται, με την κατάλληλη ανάλυση, τα υπόλοιπα των συναλλαγματικών διαθεσίμων, τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού σε ξένο νόμισμα και οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με συναλλαγματικά διαθέσιμα του Ευρωσυστήματος σε μια ημερομηνία αναφοράς,
- με τον όρο «διεθνής επενδυτική θέση» νοείται η ετήσια λογιστική κατάσταση στην οποία απεικονίζονται, με την κατάλληλη ανάλυση, τα υπόλοιπα των διασυνοριακών χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε μια ημερομηνία αναφοράς.

Άρθρο 2

Διάθεση των στατιστικών στοιχείων στις εθνικές κεντρικές τράπεζες

1. Στο βαθμό που η συλλογή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις διασυνοριακές θέσεις και τις διασυνοριακές συναλλαγές ανατίθεται στους αποδέκτες της παρούσας σύστασης, αυτοί διασφαλίζουν ότι τα εν λόγω στοιχεία τίθενται έγκαιρα στη διάθεση των αντίστοιχων εθνικών κεντρικών τραπεζών.
2. Η διάθεση των στοιχείων πραγματοποιείται σύμφωνα με τα στατιστικά πρότυπα και τις απαιτήσεις της ΕΚΤ όσον αφορά τα στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών, το πρότυπο διεθνών διαθεσίμων και τα στατιστικά στοιχεία της διεθνούς επενδυτικής θέσης, όπως ορίζονται στα παραρτήματα I, II, III, IV και V της παρούσας σύστασης. Με την επιφύλαξη του καθήκοντος παρακολούθησης της ΕΚΤ, όπως ορίζεται στο παράρτημα VI της παρούσας σύστασης, οι αποδέκτες της εν λόγω σύστασης παρακολουθούν την ποιότητα και την αξιοπιστία των στατιστικών πληροφοριών που τίθενται στη διάθεση των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

Άρθρο 3

Συνεργασία σε μόνιμη βάση

Οι αποδέκτες της παρούσας σύστασης θεσπίζουν εγγράφως, με την οικεία εθνική κεντρική τράπεζα, τους κατάλληλους όρους της συνεργασίας στον τομέα της στατιστικής, προκειμένου να εξασφαλίσουν μια μόνιμη δομή για τη διαβίβαση στοιχείων, η οποία αποσκοπεί στην τήρηση των στατιστικών προτύπων και στην εκπλήρωση των απαιτήσεων της ΕΚΤ, εκτός εάν το ίδιο αποτέλεσμα έχει ήδη επιτευχθεί βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

1. Στατιστικά στοιχεία για το ισοζύγιο πληρωμών

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) απαιτεί την παροχή στατιστικών στοιχείων για το ισοζύγιο πληρωμών με τρεις διαφορετικές συχνότητες: μηνιαίως, τριμηνιαίως και ετησίως, σε σχέση με τις αντίστοιχες ημερολογιακές περιόδους αναφοράς. Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να συμφωνούν όσο το δυνατόν περισσότερο με άλλα στατιστικά στοιχεία που παρέχονται για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής.

1.1. Μηνιαία στατιστικά στοιχεία για το ισοζύγιο πληρωμών — βασικά μεγέθη

Σκοπός

Σκοπός είναι η κατάρτιση μηνιαίου ισοζυγίου πληρωμών της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών, το οποίο θα παρουσιάζει τα κύρια μεγέθη που επηρεάζουν τις νομισματικές συνθήκες και τις αγορές συναλλάγματος.

Απαιτήσεις

Τα στοιχεία πρέπει απαραίτητως να είναι κατάλληλα, ώστε να χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ισοζυγίου πληρωμών της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών.

Για τους σκοπούς της άσκησης της νομισματικής πολιτικής και της διενέργειας πράξεων συναλλάγματος, οι απαιτήσεις της ΕΚΤ για μηνιαία στατιστικά στοιχεία ισοζυγίου πληρωμών περιορίζονται σε γενικές κατηγορίες συναλλαγών ή «βασικά μεγέθη» (βλέπε παράρτημα ΙΙΙ πίνακας Ι). Η σύντομη προθεσμία για την παροχή των μηνιαίων βασικών μεγεθών, ο ιδιαίτερα συγκεντρωτικός χαρακτήρας τους και η χρήση τους για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής και των πράξεων συναλλάγματος επιτρέπουν κάποια παρέκκλιση από τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές (βλέπε άρθρο 2 παράγραφος 2 της παρούσας σύστασης), στις περιπτώσεις που αυτό είναι αναπόφευκτο. Δεν απαιτείται η καταγραφή των στοιχείων αποκλειστικά σε δεδουλευμένη βάση ή βάσει συναλλαγών. Κατόπιν συμφωνίας με την ΕΚΤ, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) των συμμετεχόντων κρατών μελών μπορούν να παρέχουν στοιχεία για το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και το λογαριασμό κίνησης χρηματοδοτικών μέσων βάσει διακανονισμών. Η υποβολή εκτιμήσεων ή προκαταρκτικών στοιχείων γίνεται δεκτή, στις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται για την τήρηση της προθεσμίας.

Για κάθε γενική κατηγορία συναλλαγών είναι αναγκαίος ο διαχωρισμός σε απαιτήσεις και υποχρεώσεις (ή πιστώσεις και χρεώσεις για τα μεγέθη του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών). Για το λόγο αυτό, απαιτείται εν γένει από τις ΕθνΚΤ των συμμετεχόντων κρατών μελών, στο πλαίσιο των εξωτερικών συναλλαγών, να διαχωρίζουν τις συναλλαγές με κατοίκους άλλων συμμετεχόντων κρατών μελών από τις συναλλαγές εκτός της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών. Η ΕθνΚΤ κάθε κράτους μέλους πρέπει να ενεργεί κατ' αυτό τον τρόπο με συνέπεια. Κάθε φορά που η σύνθεση της ζώνης του ευρώ μεταβάλλεται, οι ΕθνΚΤ των συμμετεχόντων κρατών μελών υποχρεούνται να συμπεριλαμβάνουν τη μεταβολή αυτή στον ορισμό της σύνθεσης της ζώνης του ευρώ, από την ημερομηνία στην οποία τίθεται σε ισχύ η μεταβολή της σύνθεσης. Οι ΕθνΚΤ των παλαιότερων συμμετεχόντων κρατών μελών και των νέων συμμετεχόντων κρατών μελών υποχρεούνται να παρουσιάσουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις σχετικά με τα παλαιότερα στοιχεία που καλύπτουν τη διευρυμένη ζώνη του ευρώ.

Προκειμένου να είναι δυνατή η κατάρτιση έγκυρων συγκεντρωτικών στοιχείων σε μηνιαία βάση για την οικονομική επικράτεια των συμμετεχόντων κρατών μελών στον τομέα των επενδύσεων χαρτοφυλακίου, απαιτείται ο διαχωρισμός μεταξύ των συναλλαγών επί τίτλων που εκδίδονται από κατοίκους συμμετεχόντων κρατών μελών και των συναλλαγών επί τίτλων που εκδίδονται από κατοίκους όλων των άλλων χωρών. Προκειμένου να γίνει ο διαχωρισμός αυτός, είναι απαραίτητο να προσδιοριστεί χωριστά αν ο εκδότης κάθε τίτλου είναι κάτοικος συμμετέχοντος κράτους μέλους ή όχι. Η καθαρή κίνηση των συναλλαγών επί επενδύσεων χαρτοφυλακίου της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών καταρτίζεται με βάση τα συγκεντρωτικά υποβληθέντα στοιχεία για την καθαρή κίνηση των συναλλαγών επί τίτλων που εκδίδονται από μη κατοίκους. Η καθαρή κίνηση των συναλλαγών επί υποχρεώσεων από επενδύσεις χαρτοφυλακίου της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών καταρτίζεται με ενοποίηση της καθαρής κίνησης των συναλλαγών επί των συνολικών εθνικών υποχρεώσεων και της καθαρής κίνησης των συναλλαγών επί των τίτλων που εκδίδονται και αγοράζονται από κατοίκους των συμμετεχόντων κρατών μελών.

Ανάλογη απαίτηση παροχής στοιχείων και μέθοδος κατάρτισης του συγκεντρωτικού μεγέθους ισχύουν για το εισόδημα από επενδύσεις χαρτοφυλακίου.

1.2. Τριμηνιαίο και ετήσιο ισοζύγιο πληρωμών

Σκοπός

Σκοπός του τριμηνιαίου και ετήσιου ισοζυγίου πληρωμών της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών είναι η παροχή λεπτομερέστερων στοιχείων, τα οποία επιτρέπουν την περαιτέρω ανάλυση των εξωτερικών συναλλαγών. Τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία χρησιμοποιούνται κυρίως στους υπό κατάρτιση χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς και στην από κοινού δημοσίευση του ισοζυγίου πληρωμών της ΕΕ/ζώνης του ευρώ, σε συνεργασία με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Eurostat). Η ανάλυση κατά τομέα αποτελεί τη βάση για τη συμπλήρωση της ανάλυσης της νομισματικής πολιτικής με μια νομισματική απεικόνιση των στατιστικών στοιχείων ισοζυγίου πληρωμών της ζώνης του ευρώ.

Απαιτήσεις

Τα τριμηνιαία και ετήσια στατιστικά στοιχεία για το ισοζύγιο πληρωμών που απαιτεί η ΕΚΤ συμφωνούν όσο το δυνατόν περισσότερο με τα πρότυπα που ορίζουν οι διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές (βλέπε άρθρο 2 παράγραφος 2 της παρούσας σύστασης). Η ανάλυση των τριμηνιαίων και ετήσιων στατιστικών στοιχείων για το ισοζύγιο πληρωμών που απαιτεί η ΕΚΤ παρουσιάζεται στο παράρτημα III πίνακας 2. Ειδικές, εναρμονισμένες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έννοιες και ορισμοί του λογαριασμού κίνησης κεφαλαίων και του λογαριασμού κίνησης χρηματοδοτικών μέσων περιέχονται στο παράρτημα IV της παρούσας σύστασης.

Η ανάλυση του τριμηνιαίου/ετήσιου ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών είναι παρόμοια με αυτή που απαιτείται για τα μηνιαία στοιχεία. Για τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τις μεταβιβάσεις απαιτούνται μόνο τα βασικά μεγέθη. Για το εισόδημα απαιτείται λεπτομερέστερη ανάλυση.

Στο λογαριασμό κίνησης χρηματοδοτικών μέσων, οι απαιτήσεις των τυποποιημένων στοιχείων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) που ορίζονται στο Εγχειρίδιο Ισοζυγίου Πληρωμών του ΔΝΤ (πέμπτη έκδοση) έχουν απλουστευθεί για τις «λοιπές επενδύσεις». Η απλούστευση αυτή συνίσταται στα ακόλουθα: καταργείται η διάκριση μεταξύ δανείων και καταθέσεων τόσο στις απαιτήσεις όσο και στις υποχρεώσεις, καταργείται η ανάλυση κατά διάρκεια και μεταβάλλεται η παρουσίαση της ανάλυσης (δηλαδή, δίνεται προτεραιότητα στον τομέα). Αυτή η ανάλυση κατά τομέα είναι συμβατή, αλλά δεν ταυτίζεται, με εκείνη του Εγχειριδίου Ισοζυγίου Πληρωμών του ΔΝΤ (πέμπτη έκδοση), όπου δίδεται προτεραιότητα στην ανάλυση κατά χρηματοδοτικό μέσο.

Στα τριμηνιαία και ετήσια στατιστικά στοιχεία για το ισοζύγιο πληρωμών, τα κράτη μέλη καλούνται να εισαγάγουν διάκριση μεταξύ των συναλλαγών με άλλες συμμετέχουσες χώρες και όλων των λοιπών εξωτερικών συναλλαγών. Όπως και στην περίπτωση των μηνιαίων στοιχείων, στα τριμηνιαία και ετήσια στοιχεία των επενδύσεων χαρτοφυλακίου απαιτείται ο διαχωρισμός ανάμεσα σε συναλλαγές επί τίτλων που εκδίδονται από κατοίκους των συμμετεχόντων κρατών μελών και σε συναλλαγές επί τίτλων που εκδίδονται από κατοίκους όλων των άλλων χωρών. Το ίδιο ισχύει για το εισόδημα από επενδύσεις χαρτοφυλακίου.

Για το ισοζύγιο πληρωμών της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών, απαιτούνται ανά τρίμηνο στοιχεία για το δεδουλευμένο εισόδημα από επενδύσεις. Σύμφωνα με το Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών, η πέμπτη έκδοση του Εγχειριδίου Ισοζυγίου Πληρωμών του ΔΝΤ συνιστά να καταγράφονται οι τόκοι σε δεδουλευμένη βάση. Η σύσταση αυτή επηρεάζει τόσο το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (εισόδημα από επενδύσεις) όσο και τον λογαριασμό κίνησης χρηματοδοτικών μέσων.

2. Πρότυπο διεθνών διαθεσίμων

Σκοπός

Σκοπός είναι η κατάρτιση μιας μηνιαίας κατάστασης των συναλλαγματικών διαθεσίμων, των λοιπών στοιχείων ενεργητικού σε ξένο νόμισμα και των υποχρεώσεων που σχετίζονται με συναλλαγματικά διαθέσιμα, τα οποία βρίσκονται στην κατοχή των συμμετεχουσών ΕθνΚΤ και της ΕΚΤ, σύμφωνα με την παρουσίαση του κοινού προτύπου του ΔΝΤ και της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (ΤΔΔ) σχετικά με τα «Διεθνή διαθέσιμα και τη ρευστότητα συναλλάγματος». Τα στοιχεία αυτά συμπληρώνουν τα σχετικά με τα συναλλαγματικά διαθέσιμα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα στατιστικά στοιχεία για το ισοζύγιο πληρωμών και τη διεθνή επενδυτική θέση της ζώνης του ευρώ.

Απαιτήσεις

Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της ζώνης του ευρώ είναι οι υψηλής ρευστότητας, εμπορευσιμότητας και φερεγγυότητας απαιτήσεις της ΕΚΤ («συγκεντρωμένα συναλλαγματικά διαθέσιμα») και των εθνικών κεντρικών τραπεζών των συμμετεχόντων κρατών μελών («μη συγκεντρωμένα συναλλαγματικά διαθέσιμα») έναντι μη κατοίκων της ζώνης του ευρώ, οι οποίες εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (ήτοι σε νομίσματα εκτός του ευρώ), συμπεριλαμβανομένου του χρυσού, των συναλλαγματικών θέσεων στο ΔΝΤ και των ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν θέσεις σε χρηματοοικονομικά παράγωγα. Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα καταρτίζονται σε ακαθάριστη βάση, χωρίς να συμψηφίζονται οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με συναλλαγματικά διαθέσιμα. Η ανάλυση των στοιχείων που απαιτούνται από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη παρουσιάζεται στο παράρτημα III πίνακας 3 τμήμα ΙΑ.

Τα στοιχεία ενεργητικού του Ευρωσυστήματος που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και δεν περιλαμβάνονται σε αυτό τον ορισμό, δηλαδή οι απαιτήσεις έναντι κατοίκων των συμμετεχόντων κρατών μελών και οι απαιτήσεις έναντι κατοίκων μη συμμετεχόντων κρατών μελών, οι οποίες δεν πληρούν τα κριτήρια ρευστότητας, εμπορευσιμότητας και φερεγγυότητας, περιλαμβάνονται στα «λοιπά στοιχεία ενεργητικού σε ξένο νόμισμα» του προτύπου διεθνών διαθεσίμων (παράρτημα III πίνακας 3 τμήμα ΙΒ.).

Οι απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων και τα υπόλοιπα σε ξένο νόμισμα των κυβερνήσεων των συμμετεχόντων κρατών μελών δεν θεωρούνται συναλλαγματικά διαθέσιμα. Τα εν λόγω ποσά καταγράφονται ως «λοιπές επενδύσεις», εφόσον αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι μη κατοίκων της ζώνης του ευρώ.

Επιπλέον, τα στοιχεία σχετικά με την προκαθορισμένη και ενδεχόμενη βραχυπρόθεσμη καθαρή άντληση από το Ευρωσύστημα συναλλαγματικών διαθεσίμων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού σε ξένο νόμισμα του Ευρωσυστήματος, αποκαλούμενα «υποχρεώσεις που σχετίζονται με συναλλαγματικά διαθέσιμα», πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με το παράρτημα III πίνακας 3 τμήματα ΙΙ έως ΙV.

3. Στατιστικά στοιχεία για τη διεθνή επενδυτική θέση

Σκοπός

Σκοπός είναι η κατάρτιση μιας ετήσιας κατάστασης των απαιτήσεων και υποχρεώσεων έναντι του εξωτερικού, που αφορούν το σύνολο της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών, για την ανάλυση της νομισματικής πολιτικής και της αγοράς συναλλάγματος. Η ΕΚΤ απαιτεί τα στατιστικά στοιχεία της διεθνούς επενδυτικής θέσης να αναφέρονται στα υπόλοιπα του τέλους του ημερολογιακού έτους. Τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία μπορεί επίσης να χρησιμοποιούνται υποβοηθητικά στην κατάρτιση των ροών του ισοζυγίου πληρωμών.

Απαιτήσεις

Τα στοιχεία της διεθνούς επενδυτικής θέσης που απαιτούνται από την ΕΚΤ συμφωνούν όσο το δυνατόν περισσότερο με τα πρότυπα που ορίζουν οι διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές (βλέπε άρθρο 2 παράγραφος 2 της παρούσας σύστασης). Η ΕΚΤ καταρτίζει τη διεθνή επενδυτική θέση για το σύνολο της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών. Η ανάλυση της διεθνούς επενδυτικής θέσης για την οικονομική επικράτεια των συμμετεχόντων κρατών μελών παρουσιάζεται στο παράρτημα III πίνακας 4.

Η ΕΚΤ μπορεί να απαιτεί, σε τριμηνιαία βάση, μεγέθη ιδιαίτερης σημασίας για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής. Ειδικότερα, μπορεί να ζητήσει μεγέθη στο πλαίσιο του λογαριασμού λοιπών επενδύσεων που προς το παρόν διαβιβάζονται στην ΤΔΔ για τη διεθνή τραπεζική στατιστική της.

Η διεθνής επενδυτική θέση απεικονίζει τα υπόλοιπα των χρηματοδοτικών μέσων στο τέλος της περιόδου αναφοράς, αποτιμώμενα σε τιμές τέλους περιόδου. Κατά συνέπεια, μέρος των μεταβολών της αξίας των υπολοίπων στη διάρκεια της περιόδου αναφοράς οφείλεται σε χρηματοοικονομικές συναλλαγές που έχουν πραγματοποιηθεί και έχουν καταγραφεί στο ισοζύγιο πληρωμών. Παρομοίως, μέρος των μεταβολών των θέσεων στην αρχή και στο τέλος μιας δεδομένης περιόδου οφείλεται στις μεταβολές των τιμών των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων που καταγράφονται. Στην περίπτωση που τα υπόλοιπα εκφράζονται σε νομίσματα διαφορετικά από τη λογιστική μονάδα που χρησιμοποιείται στην κατάρτιση της διεθνούς επενδυτικής θέσης, οι μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών έναντι άλλων νομισμάτων θα επηρεάσουν επίσης τις αξίες των εν λόγω υπολοίπων. Τέλος, όποιες άλλες μεταβολές των υπολοίπων, μη οφειλόμενες στους προαναφερθέντες παράγοντες, θεωρούνται λοιπές διορθώσεις.

Για να επιτυγχάνεται πλήρης συμφωνία μεταξύ των χρηματοοικονομικών ροών και των υπολοίπων της οικονομικής επικράτειας του συμμετέχοντος κράτους μέλους, απαιτείται να καταγράφονται χωριστά οι μεταβολές αξίας που οφείλονται σε μεταβολές τιμών, συναλλαγματικών ισοτιμιών και σε λοιπές διορθώσεις.

Ωστόσο, για πρακτικούς λόγους, κατά την έναρξη του τρίτου σταδίου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, οι μεταβολές αυτές θα εμφανίζονται ως ενιαίο ποσό υπό κοινή επικεφαλίδα και η διεθνής επενδυτική θέση θα καταρτίζεται σε καθαρή βάση, στηριζόμενη στα συγκεντρωτικά εθνικά στοιχεία. Επιπλέον, είναι δυνατή η εφαρμογή ειδικών κανόνων για την αποτίμηση του μετοχικού κεφαλαίου στις άμεσες επενδύσεις, ειδικότερα στην περίπτωση των μη εισηγμένων μετοχών.

Τα στοιχεία που καλύπτει η διεθνής επενδυτική θέση προσεγγίζουν όσο το δυνατόν περισσότερο τα στοιχεία των τριμηνιαίων/ετήσιων ροών του ισοζυγίου πληρωμών. Οι έννοιες, οι ορισμοί και οι αναλύσεις είναι εναρμονισμένες με εκείνες που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των τριμηνιαίων/ετήσιων ροών του ισοζυγίου πληρωμών. Στο βαθμό που είναι δυνατό, τα στοιχεία για τη διεθνή επενδυτική θέση πρέπει να εξετάζονται μαζί με άλλα στατιστικά στοιχεία, όπως είναι τα νομισματικά και τραπεζικά στατιστικά στοιχεία, οι λογαριασμοί κίνησης χρηματοδοτικών μέσων και οι εθνικοί λογαριασμοί. Τα υπόλοιπα αυτά συμπεριλαμβάνουν τα στοιχεία για τη θέση των άμεσων επενδύσεων, που καταρτίζονται από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Eurostat).

Οι απαιτήσεις χαρτοφυλακίου εντός της διεθνούς επενδυτικής θέσης καταρτίζονται αποκλειστικά με βάση τα στοιχεία για τα αποθέματα που αφορούν τους διακρατούμενους, στο τέλος του έτους, μετοχικούς τίτλους, καθώς και βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα χρεόγραφα που έχουν εκδοθεί από μη κατοίκους της ζώνης του ευρώ, ξεχωριστά για κάθε κατηγορία. Οι θεσπιζόμενες από την ΕΚΤ απαιτήσεις για την υποβολή στοιχείων συμφωνούν απολύτως με εκείνες που έχουν υιοθετηθεί για τη Συντονισμένη Έρευνα Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου του ΔΝΤ (IMF Co-ordinated Portfolio Investment Survey).

Παράρτημα III

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Μηνιαία βασικά μεγέθη για το ισοζύγιο πληρωμών της ζώνης του ευρώ

	Πίστωση	Χρέωση	Καθαρή θέση
I. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών			
<u>Αγαθά</u>	εκτός	εκτός	εκτός
<u>Υπηρεσίες</u>	εκτός	εκτός	εκτός
<u>Εισόδημα</u>			
Αμοιβές-μισθοί	εκτός	εκτός	εκτός
Εισόδημα από επενδύσεις			
— άμεσες επενδύσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— επενδύσεις χαρτοφυλακίου	εκτός		σε εθνικό επίπεδο
— λοιπές επενδύσεις	εκτός	εκτός	εκτός
<u>Τρέχουσες μεταβιβάσεις</u>	εκτός	εκτός	εκτός
II. Κίνηση κεφαλαίων	εκτός	εκτός	εκτός
	Καθαρές απαιτήσεις	Καθαρές υποχρεώσεις	Καθαρή θέση
III. Κίνηση χρηματοδοτικών μέσων			
<u>Άμεσες επενδύσεις</u>			εκτός
Στο εξωτερικό			εκτός
— συμμετοχές			εκτός
— επανεπενδυθέντα κέρδη			εκτός
— λοιπά κεφάλαια			εκτός
Στη δηλούσα οικονομία			εκτός
— συμμετοχές			εκτός
— επανεπενδυθέντα κέρδη			εκτός
— λοιπά κεφάλαια			εκτός
<u>Επενδύσεις χαρτοφυλακίου</u>	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
Μετοχικοί τίτλοι	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
Χρεόγραφα	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
— ομόλογα και γραμμάτια	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
— μέσα χρηματαγοράς	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
<u>Χρηματοοικονομικά παράγωγα</u>			σε εθνικό επίπεδο
<u>Λοιπές επενδύσεις</u>	εκτός	εκτός	εκτός
NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός	εκτός	εκτός
— μακροπρόθεσμες	εκτός	εκτός	εκτός
— βραχυπρόθεσμες	εκτός	εκτός	εκτός
Γενική κυβέρνηση	εκτός	εκτός	εκτός
Νομισματικές αρχές	εκτός		εκτός
Λοιποί τομείς	εκτός	εκτός	εκτός
<u>Συναλλαγματικά διαθέσιμα</u>	εκτός		εκτός

«εκτός»: αντιστοιχεί στις συναλλαγές έναντι μη κατοίκων της ζώνης του ευρώ (για τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου και το συναφές εισόδημα, ο όρος αναφέρεται στον τόπο κατοικίας των εκδοτών).

«εντός»: αντιστοιχεί στις διασυνοριακές συναλλαγές εντός της ζώνης του ευρώ.

«σε εθνικό επίπεδο»: αντιστοιχεί στο ποσό όλων των διασυνοριακών συναλλαγών κατοίκων ενός κράτους μέλους (χρησιμοποιείται μόνο σε σχέση με υποχρεώσεις στους λογαριασμούς επενδύσεων χαρτοφυλακίου και το καθαρό υπόλοιπο των λογαριασμών χρηματοοικονομικών παραγώγων).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Τριμηνιαίο και ετήσιο ισοζύγιο πληρωμών της ζώνης του ευρώ

	Πίστωση	Χρέωση	Καθαρή θέση
I. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών			
<u>Αγαθά</u>	εκτός	εκτός	εκτός
<u>Υπηρεσίες</u>	εκτός	εκτός	εκτός
<u>Εισόδημα</u>			
Αμοιβές-μισθοί	εκτός	εκτός	εκτός
Εισόδημα από επενδύσεις			
— άμεσες επενδύσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— εισόδημα από συμμετοχές	εκτός	εκτός	εκτός
— εισόδημα από χρέος (τόκοι)	εκτός	εκτός	εκτός
— επενδύσεις χαρτοφυλακίου	εκτός		σε εθνικό επίπεδο
— εισόδημα από συμμετοχές (μερίσματα)	εκτός		σε εθνικό επίπεδο
— εισόδημα από χρέος (τόκοι)	εκτός		σε εθνικό επίπεδο
— ομόλογα και γραμμάτια	εκτός		σε εθνικό επίπεδο
— μέσα χρηματαγοράς	εκτός		σε εθνικό επίπεδο
— λοιπές επενδύσεις	εκτός	εκτός	εκτός
<u>Τρέχουσες μεταβιβάσεις</u>	εκτός	εκτός	εκτός
II. Κίνηση κεφαλαίων	εκτός	εκτός	εκτός
	Καθαρές απαιτήσεις	Καθαρές υποχρεώσεις	Καθαρή θέση
III. Κίνηση χρηματοδοτικών μέσων			
<u>Άμεσες επενδύσεις</u>			εκτός
Στο εξωτερικό			εκτός
— συμμετοχές			εκτός
i) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)			εκτός
ii) λοιποί τομείς			εκτός
— επανεπενδυθέντα κέρδη			εκτός
i) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)			εκτός
ii) λοιποί τομείς			εκτός
— λοιπά κεφάλαια			εκτός
i) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)			εκτός
ii) λοιποί τομείς			εκτός
Στη δηλούσα οικονομία			εκτός
— συμμετοχές			εκτός
i) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)			εκτός
ii) λοιποί τομείς			εκτός
— επανεπενδυθέντα κέρδη			εκτός
i) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)			εκτός
ii) λοιποί τομείς			εκτός
— λοιπά κεφάλαια			εκτός
i) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)			εκτός
ii) λοιποί τομείς			εκτός
<u>Επενδύσεις χαρτοφυλακίου</u>	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
Μετοχικοί τίτλοι	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
i) νομισματικές αρχές	εκτός/εντός	—	
ii) γενική κυβέρνηση	εκτός/εντός	—	

	Καθαρές απαιτήσεις	Καθαρές υποχρεώσεις	Καθαρή θέση
iii) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
iv) λοιποί τομείς	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
Χρεόγραφα	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
— ομόλογα και γραμμάτια	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
i) νομισματικές αρχές	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
ii) γενική κυβέρνηση	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
iii) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
iv) λοιποί τομείς	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
— μέσα χρηματαγοράς	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
i) νομισματικές αρχές	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
ii) γενική κυβέρνηση	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
iii) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
iv) λοιποί τομείς	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
<u>Χρηματοοικονομικά παράγωγα</u>			σε εθνικό επίπεδο
i) νομισματικές αρχές			σε εθνικό επίπεδο
ii) γενική κυβέρνηση			σε εθνικό επίπεδο
iii) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)			σε εθνικό επίπεδο
iv) λοιποί τομείς			σε εθνικό επίπεδο
<u>Λοιπές επενδύσεις</u>	εκτός	εκτός	εκτός
i) νομισματικές αρχές	εκτός	εκτός	εκτός
— δάνεια/νόμισμα και καταθέσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— λοιπές απαιτήσεις/υποχρεώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
ii) γενική κυβέρνηση	εκτός	εκτός	εκτός
— εμπορικές πιστώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— δάνεια/νόμισμα και καταθέσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— λοιπές απαιτήσεις/υποχρεώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
iii) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός	εκτός	εκτός
— δάνεια/νόμισμα και καταθέσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— λοιπές απαιτήσεις/υποχρεώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
iv) λοιποί τομείς	εκτός	εκτός	εκτός
— εμπορικές πιστώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— δάνεια/νόμισμα και καταθέσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— λοιπές απαιτήσεις/υποχρεώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
<u>Συναλλαγματικά διαθέσιμα</u>	εκτός		
Νομισματικός χρυσός	εκτός		
Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα	εκτός		
Συναλλαγματική θέση στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ)	εκτός		
Συνάλλαγμα	εκτός		
— νόμισμα και καταθέσεις	εκτός		
— σε νομισματικές αρχές	εκτός		
— σε NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός		
— τίτλοι	εκτός		
— μετοχές	εκτός		
— ομόλογα και γραμμάτια	εκτός		
— μέσα χρηματαγοράς	εκτός		
— χρηματοοικονομικά παράγωγα	εκτός		
<u>Λοιπές απαιτήσεις</u>	εκτός		

	Σύνολο	Ανάλυση κατά διάρκεια (εναπομένουσα διάρκεια, κατά περίπτωση)		
		Έως 1 μήνα	Άνω του 1 μηνός και έως 3 μήνες	Άνω των 3 μηνών και έως 1 έτος
3. Λοιπά (διευκρινίστε) — εκροές που σχετίζονται με συμφωνίες επαναγοράς (-) — εισροές που σχετίζονται με αντιστρεπτές συμφωνίες επαναγοράς (+) — εμπορικές πιστώσεις (-) — εμπορικές πιστώσεις (+) — λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί (-) — λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί (+)				

III. Ενδεχόμενη βραχυπρόθεσμη καθαρή άντληση στοιχείων ενεργητικού σε ξένο νόμισμα (ονομαστική αξία)

	Σύνολο	Ανάλυση κατά διάρκεια (εναπομένουσα διάρκεια, κατά περίπτωση)		
		Έως 1 μήνα	Άνω του 1 μηνός και έως 3 μήνες	Άνω των 3 μηνών και έως 1 έτος
1. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα α) εγγυήσεις υπό μορφή ενεχύρου που καλύπτουν χρέος πληρωτέο εντός ενός έτους β) λοιπές ενδεχόμενες υποχρεώσεις 2. Τίτλοι σε ξένο νόμισμα εκδοθέντες με ενσωματωμένα δικαιώματα προαίρεσης (ομόλογα με δικαίωμα πώλησης) 3. Αχρησιμοποίητα, χωρίς περιορισμούς πιστωτικά όρια που παρέχονται από: α) λοιπές εθνικές νομισματικές αρχές, ΤΔΔ, ΔΝΤ και λοιπούς διεθνείς οργανισμούς — λοιπές εθνικές νομισματικές αρχές (+) — ΤΔΔ (+) — ΔΝΤ (+) β) τράπεζες και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με έδρα στη δηλούσα χώρα (+) γ) τράπεζες και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με έδρα εκτός της δηλούσας χώρας (+) 4. Αχρησιμοποίητα, χωρίς περιορισμούς πιστωτικά όρια που παρέχονται σε: α) λοιπές εθνικές νομισματικές αρχές, ΤΔΔ, ΔΝΤ και λοιπούς διεθνείς οργανισμούς — λοιπές εθνικές νομισματικές αρχές (-) — ΤΔΔ (-) — ΔΝΤ (-) β) τράπεζες και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με έδρα στη δηλούσα χώρα (-) γ) τράπεζες και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με έδρα εκτός της δηλούσας χώρας (-) 5. Συγκεντρωτικές ελλειμματικές και πλεονασματικές θέσεις επί δικαιωμάτων προαίρεσης σε ξένα νομίσματα έναντι του εγχώριου νομίσματος α) ελλειμματικές θέσεις i) αγορασθέντα δικαιώματα πώλησης ii) πωληθέντα δικαιώματα αγοράς				

	Σύνολο	Ανάλυση κατά διάρκεια (εναπομένουσα διάρκεια, κατά περίπτωση)		
		Έως 1 μήνα	Άνω του 1 μηνός και έως 3 μήνες	Άνω των 3 μηνών και έως 1 έτος
β) πλεονασματικές θέσεις i) αγορασθέντα δικαιώματα αγοράς ii) πωληθέντα δικαιώματα πώλησης ΠΡΟΣ ΥΠΟΜΝΗΣΗ: δικαιώματα προαίρεσης με εσωτερική αξία (in-the-money) 1. σε τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες α) ελλειμματική θέση β) πλεονασματική θέση 2. + 5 % (υποτίμηση κατά 5 %) α) ελλειμματική θέση β) πλεονασματική θέση 3. - 5 % (ανατίμηση κατά 5 %) α) ελλειμματική θέση β) πλεονασματική θέση 4. + 10 % (υποτίμηση κατά 10 %) α) ελλειμματική θέση β) πλεονασματική θέση 5. - 10 % (ανατίμηση κατά 10 %) α) ελλειμματική θέση β) πλεονασματική θέση 6. Λοιπά (διευκρινίστε) α) ελλειμματική θέση β) πλεονασματική θέση				

IV. Στοιχεία προς υπόμνηση

1. Υποβάλλονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και εγκαίρως:
 - α) βραχυπρόθεσμο χρέος σε εγχώριο νόμισμα σε συνάρτηση με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες
 - β) χρηματοδοτικά μέσα που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και διακανονίζονται με άλλους τρόπους (π.χ. σε εγχώριο νόμισμα)
 - μη παραδοτέες προθεσμιακές συμβάσεις
 - i) ελλειμματικές θέσεις
 - ii) πλεονασματικές θέσεις
 - λοιπά μέσα
 - γ) ενεχυρασμένα στοιχεία ενεργητικού
 - περιλαμβανόμενα στα συναλλαγματικά διαθέσιμα
 - περιλαμβανόμενα στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού σε ξένο νόμισμα
 - δ) τίτλοι που έχουν χορηγηθεί ως δάνειο και που αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας επαναγοράς
 - τίτλοι που έχουν χορηγηθεί ως δάνειο ή αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας επαναγοράς και περιλαμβάνονται στο τμήμα I
 - τίτλοι που έχουν χορηγηθεί ως δάνειο ή αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας επαναγοράς, αλλά δεν περιλαμβάνονται στο τμήμα I
 - τίτλοι που έχουν ληφθεί ως δάνειο ή έχουν αποκτηθεί και περιλαμβάνονται στο τμήμα I
 - τίτλοι που έχουν ληφθεί ως δάνειο ή έχουν αποκτηθεί, αλλά δεν περιλαμβάνονται στο τμήμα I

- ε) χρηματοοικονομικά παράγωγα (καθαρή θέση, με τις τιμές της αγοράς)
- προθεσμιακές συμβάσεις
 - συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης
 - πράξεις ανταλλαγής
 - δικαιώματα προαίρεσης
 - λοιπά
- στ) παράγωγα προϊόντα (προθεσμιακές συμβάσεις, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης ή συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης) με εναπομένουσα διάρκεια άνω του ενός έτους, τα οποία υπόκεινται σε συμπληρωματικές καταβολές για την κάλυψη περιθωρίων
- συγκεντρωτικές ελλειμματικές και πλεονασματικές θέσεις επί προθεσμιακών συμβάσεων και συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε ξένα νομίσματα έναντι του εγχώριου νομίσματος (συμπεριλαμβανομένου του προθεσμιακού σκέλους των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων)
 - iii) ελλειμματικές θέσεις
 - iv) πλεονασματικές θέσεις
 - συγκεντρωτικές ελλειμματικές και πλεονασματικές θέσεις επί δικαιωμάτων προαίρεσης σε ξένα νομίσματα έναντι του εγχώριου νομίσματος
 - i) ελλειμματικές θέσεις
 - αγορασθέντα δικαιώματα πώλησης
 - πωληθέντα δικαιώματα αγοράς
 - ii) πλεονασματικές θέσεις
 - αγορασθέντα δικαιώματα αγοράς
 - πωληθέντα δικαιώματα πώλησης
2. Γνωστοποιούνται με μικρότερη συχνότητα (π.χ. μία φορά το έτος):
- α) νομισματική σύνθεση των συναλλαγματικών διαθεσίμων (ανά ομάδα νομισμάτων)
- νομίσματα που περιλαμβάνονται στο καλάθι των ΕΤΔ
 - νομίσματα που δεν περιλαμβάνονται στο καλάθι των ΕΤΔ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Ετήσια διεθνής επενδυτική θέση της ζώνης του ευρώ

	Καθαρές απαιτήσεις	Καθαρές υποχρεώσεις	Καθαρή θέση
I. Άμεσες επενδύσεις			εκτός
<u>Στο εξωτερικό</u>	εκτός		
— συμμετοχές και επανεπενδυθέντα κέρδη	εκτός		
i) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός		
ii) λοιποί τομείς	εκτός		
— λοιπά κεφάλαια		εκτός	
i) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)		εκτός	
ii) λοιποί τομείς		εκτός	
<u>Στη δηλούσα οικονομία</u>		εκτός	
— συμμετοχές και επανεπενδυθέντα κέρδη		εκτός	
i) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)		εκτός	
ii) λοιποί τομείς		εκτός	
— λοιπά κεφάλαια		εκτός	
i) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)		εκτός	
ii) λοιποί τομείς		εκτός	

	Καθαρές απαιτήσεις	Καθαρές υποχρεώσεις	Καθαρή θέση
II. Επενδύσεις χαρτοφυλακίου			
<u>Μετοχικοί τίτλοι</u>	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
i) νομισματικές αρχές	εκτός/εντός	—	
ii) γενική κυβέρνηση	εκτός/εντός	—	
iii) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
iv) λοιποί τομείς	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
<u>Χρεόγραφα</u>	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
— ομόλογα και γραμμάτια	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
i) νομισματικές αρχές	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
ii) γενική κυβέρνηση	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
iii) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
iv) λοιποί τομείς	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
— μέσα χρηματαγοράς	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
i) νομισματικές αρχές	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
ii) γενική κυβέρνηση	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
iii) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
iv) λοιποί τομείς	εκτός/εντός	σε εθνικό επίπεδο	
III. Χρηματοοικονομικά παράγωγα	εκτός	εκτός	εκτός
i) νομισματικές αρχές	εκτός	εκτός	εκτός
ii) γενική κυβέρνηση	εκτός	εκτός	εκτός
iii) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός	εκτός	εκτός
iv) λοιποί τομείς	εκτός	εκτός	εκτός
IV. Λοιπές επενδύσεις	εκτός	εκτός	εκτός
i) νομισματικές αρχές	εκτός	εκτός	εκτός
— δάνεια/νόμισμα και καταθέσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— λοιπές απαιτήσεις/υποχρεώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
ii) γενική κυβέρνηση	εκτός	εκτός	εκτός
— εμπορικές πιστώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— δάνεια/νόμισμα και καταθέσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— λοιπές απαιτήσεις/υποχρεώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
iii) NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός	εκτός	εκτός
— δάνεια/νόμισμα και καταθέσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— λοιπές απαιτήσεις/υποχρεώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
iv) λοιποί τομείς	εκτός	εκτός	εκτός
— εμπορικές πιστώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— δάνεια/νόμισμα και καταθέσεις	εκτός	εκτός	εκτός
— λοιπές απαιτήσεις/υποχρεώσεις	εκτός	εκτός	εκτός
V. Συναλλαγματικά διαθέσιμα	εκτός		
<u>Νομισματικός χρυσός</u>	εκτός		
<u>Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα</u>	εκτός		
<u>Συναλλαγματική θέση στο ΔΝΤ</u>	εκτός		

	Καθαρές απαιτήσεις	Καθαρές υποχρεώσεις	Καθαρή θέση
<u>Συναλλάγμα</u>	εκτός		
— νόμισμα και καταθέσεις	εκτός		
— σε νομισματικές αρχές	εκτός		
— σε NXI (πλην των κεντρικών τραπεζών)	εκτός		
— τίτλοι	εκτός		
— μετοχές	εκτός		
— ομόλογα και γραμμάτια	εκτός		
— μέσα χρηματαγοράς	εκτός		
— χρηματοοικονομικά παράγωγα	εκτός		
<u>Λοιπές απαιτήσεις</u>	εκτός		

Οι διεθνείς επενδυτικές θέσεις για τα τέλη του 1999 και του 2000 πρέπει να αναφέρονται σε στοιχεία «σε εθνικό επίπεδο».

- «εκτός»: αντιστοιχεί στις συναλλαγές έναντι μη κατοίκων της ζώνης του ευρώ (για τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου και το συναφές εισόδημα, ο όρος αναφέρεται στον τόπο κατοικίας των εκδοτών)
- «εντός»: αντιστοιχεί στις διασυνοριακές συναλλαγές εντός της ζώνης του ευρώ
- «σε εθνικό επίπεδο»: αντιστοιχεί στο ποσό όλων των διασυνοριακών συναλλαγών κατοίκων ενός κράτους μέλους (χρησιμοποιείται μόνο σε σχέση με υποχρεώσεις στους λογαριασμούς επενδύσεων χαρτοφυλακίου και το καθαρό υπόλοιπο των λογαριασμών χρηματοοικονομικών παραγώγων).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ, ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

Για την κατάρτιση έγκυρων συγκεντρωτικών εξωτερικών στατιστικών στοιχείων για την οικονομική επικράτεια των συμμετεχόντων κρατών μελών, έχουν καθορισθεί έννοιες και ορισμοί που διέπουν τα στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών (λογαριασμός εισοδήματος, λογαριασμός κίνησης κεφαλαίων και λογαριασμός κίνησης χρηματοδοτικών μέσων), του προτύπου διεθνών διαθεσίμων και της διεθνούς επενδυτικής θέσης. Οι απαιτήσεις αυτές βασίζονται στην αποκαλούμενη «Δέση εφαρμογής» (Implementation Package — Ιούλιος 1996) και σε συμπληρωματικά έγγραφα που έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Ισχύοντα διεθνή πρότυπα, όπως οι συστάσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) για το Ισοζύγιο Πληρωμών (Εγχειρίδιο Ισοζυγίου Πληρωμών, πέμπτη έκδοση) και το πρότυπο για τα Διεθνή Διαθέσιμα και τη Ρευστότητα Συναλλάγματος των ΔΝΤ/Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών, χρησιμοποιήθηκαν ως σημεία αναφοράς ενόψει της διατύπωσης των παραπάνω εννοιών και ορισμών. Οι πιο σημαντικές προτάσεις εναρμόνισης παρατίθενται παρακάτω. Περαιτέρω οδηγίες περιλαμβάνονται στις αντίστοιχες εκδόσεις, οι σχετικοί κωδικοί αναφοράς των οποίων παρατίθενται εντός παρενθέσεων. Οι εκδόσεις που αναφέρονται δεν αποτελούν μέρος του νομικού κειμένου.

1. Έννοιες και ορισμοί επιλεγμένων μεγεθών

1.1. Εισόδημα από επενδύσεις (ST/SC/BP/INCO9801)

Ορισμός: το εισόδημα από επενδύσεις περιλαμβάνει εισόδημα που προέρχεται από ξένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού το οποίο βρίσκεται στην κυριότητα φορέα που είναι κάτοικος της ζώνης του ευρώ και, αντίστοιχα, εισόδημα που προέρχεται από εγχώριο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού το οποίο βρίσκεται στην κυριότητα φορέα που δεν είναι κάτοικος της ζώνης του ευρώ.

Πεδίο εφαρμογής: το εισόδημα από επενδύσεις περιλαμβάνει εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν εισόδημα από άμεσες επενδύσεις, επενδύσεις χαρτοφυλακίου και λοιπές επενδύσεις, καθώς και εισπράξεις επί συναλλαγματικών διαθεσίμων. Οι απαιτήσεις για τα μηνιαία βασικά μεγέθη, πέραν του τριμηνιαίου και ετήσιου ισοζυγίου πληρωμών, σχεδόν ταυτίζονται με τα τυποποιημένα στοιχεία του ΔΝΤ, όπως έχουν οριστεί στην πέμπτη έκδοση του Εγχειριδίου Ισοζυγίου Πληρωμών του ΔΝΤ. Η κύρια διαφορά είναι ότι η ΕΚΤ δεν απαιτεί το εισόδημα από άμεσες επενδύσεις σε μετοχές να διαχωρίζεται σε διανεμηθέντα και μη διανεμηθέντα κέρδη.

Χρόνος καταγραφής: το εισόδημα από τόκους καταγράφεται σε δεδουλευμένη βάση (αυτό δεν απαιτείται για τα μηνιαία στοιχεία). Η καταγραφή των μερισμάτων πραγματοποιείται την ημερομηνία κατά την οποία καθίστανται πληρωτέα.

1.2. Λογαριασμός κίνησης κεφαλαίων (STA/WGS/BOP/CAPITAL96)

Ορισμός: ο ορισμός του λογαριασμού κίνησης κεφαλαίων καλύπτει τις μεταβιβάσεις κεφαλαίων και την απόκτηση/διάθεση μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού. Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις πρέπει να καταγράφονται στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

Πεδίο εφαρμογής: τα τυποποιημένα στοιχεία του λογαριασμού κίνησης κεφαλαίων αναλύονται κατά τομέα σε «γενική κυβέρνηση» και «λοιπούς τομείς» και στη συνέχεια διακρίνονται σε περαιτέρω υποκατηγορίες. Η ΕΚΤ θα καταρτίζει μόνο έναν ενιαίο λογαριασμό για την κίνηση κεφαλαίων, στον οποίο δεν θα απαιτείται ανάλυση. Ο διαχωρισμός μεταξύ τρεχουσών μεταβιβάσεων και μεταβιβάσεων κεφαλαίων είναι σημαντικός και γενικώς εξαρτάται, στην πράξη, από τη χρήση της μεταβίβασης από τη χώρα-αποδέκτη.

1.3. Άμεσες επενδύσεις (STA/WGS/BOP/DI95)

Ορισμός: σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (ΔΝΤ/ΟΟΣΑ), η συμμετοχή με ποσοστό 10 % ή με μεγαλύτερο ποσοστό στο μετοχικό κεφάλαιο επιχείρησης υποδηλώνει την ύπαρξη μακροπρόθεσμου ενδιαφέροντος από την πλευρά του άμεσου επενδυτή και, κατ' επέκταση, συνιστά σχέση άμεσης επένδυσης. Η σχέση που βασίζεται σε αυτό το κριτήριο είναι δυνατό να υφίσταται άμεσα, μεταξύ δύο φορέων, ή έμμεσα, μέσω ενός τρίτου φορέα που έχει αναπτύξει σχέση άμεσης επένδυσης με τους δύο άλλους. Ως εκ τούτου, είναι δυνατόν ένας αριθμός συναφών επιχειρήσεων να συνδέονται με σχέση άμεσης επένδυσης, ανεξάρτητα από το αν οι δεσμοί αφορούν μία μόνο ή περισσότερες αλυσίδες. Η σχέση αυτή μπορεί να επεκτείνεται σε έμμεσες σχέσεις, όπως σε θυγατρικές επιχειρήσεων άμεσων επενδύσεων, σε εγγονικές, σε συνδεδεμένες και σε συγγενείς εταιρείες (αδερφές εταιρείες).

Πεδίο εφαρμογής: οι φορείς ειδικού σκοπού θεωρούνται κανονικοί άμεσοι επενδυτές ή/και επιχειρήσεις άμεσων επενδύσεων. Όσες από τις Εθνικές των συμμετεχόντων κρατών μελών δεν είναι σε θέση να ακολουθήσουν την παρούσα σύσταση, παρέχουν στοιχεία για τους φορείς ειδικού σκοπού χωριστά. Προς το σκοπό της αποφυγής διαφορών και της ευθυγράμμισης τόσο με τις συστάσεις του ΔΝΤ όσο και με τις κατευθυντήριες γραμμές της Eurostat και του ΟΟΣΑ, οι σχέσεις άμεσης επένδυσης καταγράφονται σύμφωνα με την αρχή της «κατεύθυνσης της επένδυσης». Για λόγους συνέπειας κατά την κατάρτιση των επανεπενδυθέντων κερδών, συμφωνούνται η μέθοδος υπολογισμού και ο χρόνος καταγραφής. Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές μεταξύ εταιρειών, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών πιστώσεων, θεωρούνται κεφάλαια άμεσων επενδύσεων.

1.4. Επενδύσεις χαρτοφυλακίου (STA/WGS/BOP/PORT95)

Ορισμός: ο λογαριασμός επενδύσεων χαρτοφυλακίου στη ζώνη του ευρώ περιλαμβάνει i) μετοχικούς τίτλους και ii) χρεόγραφα με τη μορφή ομολόγων και γραμματίων και μέσω χρηματαγοράς, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των άμεσων επενδύσεων ή των συναλλαγματικών διαθεσίμων. Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα, καθώς και οι συμφωνίες επαναγοράς και τα ομολογιακά δάνεια, εξαιρούνται από τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου.

Πεδίο εφαρμογής: οι «μετοχικοί τίτλοι» καλύπτουν όλα τα μέσα που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις επί της υπολειμματικής αξίας των κεφαλαιουχικών εταιρειών, αφού ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις όλων των πισωτών. Μετοχές, προνομιούχες μετοχές, συμμετοχές ή παρόμοια έγγραφα συνήθως σημαίνουν συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο. Περιλαμβάνονται επίσης οι συναλλαγές/χαρτοφυλάκια μετοχών ή μεριδίων οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, π.χ. εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου. Τα ομόλογα και τα γραμμάτια είναι, καταρχήν, τίτλοι που εκδίδονται με αρχική διάρκεια μεγαλύτερη του ενός έτους και τα οποία δίνουν συνήθως στον κάτοχο i) το απεριόριστο δικαίωμα επί σταθερού νομισματικού εισοδήματος ή συμβατικά καθοριζόμενου μεταβλητού νομισματικού εισοδήματος (η καταβολή των τόκων είναι ανεξάρτητη από τα κέρδη του οφειλέτη) και ii) το απεριόριστο δικαίωμα επί σταθερού ποσού προς αποπληρωμή του αρχικού κεφαλαίου σε καθορισμένη ημερομηνία ή ημερομηνίες. Σε αντίθεση με τα ομόλογα και τα γραμμάτια, τα μέσα χρηματαγοράς είναι χρεόγραφα που εκδίδονται με αρχική διάρκεια μικρότερη ή ίση του ενός έτους. Δίνουν γενικώς στον κάτοχο το απεριόριστο δικαίωμα λήψης ορισμένου, σταθερού χρηματικού ποσού σε καθορισμένη ημερομηνία. Τα μέσα αυτά αποτελούν συνήθως αντικείμενο διαπραγμάτευσης, με διαφορά υπό το άρτιο, σε οργανωμένες αγορές: η διαφορά υπό το άρτιο εξαρτάται από το επιτόκιο και το χρόνο που υπολείπεται έως τον προβλεπόμενο χρόνο λήξης του μέσου.

Χρόνος καταγραφής: η καταγραφή των συναλλαγών επί χρηματοδοτικών μέσων γίνεται όταν τόσο ο πιστωτής όσο και ο οφειλέτης εγγράφουν την απαίτηση και την υποχρέωση, αντίστοιχα, στα βιβλία τους (σύμφωνα με την πέμπτη έκδοση του Εγχειριδίου Ισοζυγίου Πληρωμών του ΔΝΤ). Έχουν συναφεί, εν είδει συστάσεων, συμφωνίες σχετικά με τις μεθόδους καταγραφής του ισοζυγίου πληρωμών αποκλειστικά σε δεδουλευμένη βάση (STA/WGS/BOP/ACC9711). Για το ισοζύγιο πληρωμών της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών, η καταγραφή του δεδουλευμένου εισοδήματος από επενδύσεις απαιτείται μόνο σε τριμηνιαία και σε ετήσια βάση. Για τα μηνιαία βασικά μεγέθη του ισοζυγίου πληρωμών δεν απαιτείται η καταγραφή αποκλειστικά σε δεδουλευμένη βάση.

1.5. Χρηματοοικονομικά παράγωγα (Απρίλιος 1997, Οκτώβριος 1997, Απρίλιος 1998: STA/WG/BOP/SG59802)

Ορισμός: τα χρηματοοικονομικά παράγωγα είναι χρηματοδοτικά μέσα συνδεδεμένα με κάποιο συγκεκριμένο χρηματοδοτικό μέσο, δείκτη ή εμπόρευμα. Μέσω των παράγωγων αυτών προϊόντων, συγκεκριμένοι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι γίνονται οι ίδιοι αντικείμενο διαπραγμάτευσης στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Οι συναλλαγές επί χρηματοοικονομικών παραγώγων αντιμετωπίζονται ως χωριστή κατηγορία συναλλαγών και όχι ως αναπόσπαστα μέρη της αξίας των συναλλαγών του υποκείμενου μέσου, με τις οποίες ενδεχομένως συνδέονται.

Πεδίο εφαρμογής: οι συναλλαγές και οι θέσεις σε δικαιώματα προαίρεσης, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, πράξεις ανταλλαγής, προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος, πιστωτικά παράγωγα και ενσωματωμένα παράγωγα καταγράφονται στο ισοζύγιο πληρωμών, στα διεθνή διαθέσιμα και στη διεθνή επενδυτική θέση.

Οι καταβολές των αρχικών περιθωρίων ασφαλείας θεωρούνται μεταβολές των καταθέσεων και πρέπει να καταγράφονται, εφόσον έχουν προσδιοριστεί, στο λογαριασμό λοιπών επενδύσεων. Η αντιμετώπιση των καταβολών των πρόσθετων περιθωρίων για κάλυψη των διακυμάνσεων εξαρτάται από τον τύπο των εν λόγω περιθωρίων: οι καταβολές των πρόσθετων περιθωρίων για κάλυψη των διακυμάνσεων που αφορούν δικαιώματα προαίρεσης θεωρούνται, καταρχήν, μεταβολές καταθέσεων και, εφόσον έχουν προσδιοριστεί, πρέπει να καταγράφονται στις «λοιπές επενδύσεις». Οι καταβολές των πρόσθετων περιθωρίων για κάλυψη των διακυμάνσεων που αφορούν συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης θεωρούνται, καταρχήν, συναλλαγές επί παραγώγων και πρέπει να καταγράφονται στο λογαριασμό χρηματοοικονομικών παραγώγων.

Στην περίπτωση των δικαιωμάτων προαίρεσης, το πλήρες τίμημα του δικαιώματος (δηλαδή η τιμή αγοράς/πώλησης του δικαιώματος προαίρεσης και η σχετική προμήθεια) πρέπει να καταγράφεται στο λογαριασμό χρηματοοικονομικών παραγώγων.

Η καθαρή κίνηση των ροών διακανονισμών που συνδέονται με τα παράγωγα επιτοκίων πρέπει να καταγράφεται στα «χρηματοοικονομικά παράγωγα».

Τα ενσωματωμένα παράγωγα πρέπει να καταγράφονται μαζί με το υποκείμενο χρηματοδοτικό μέσο και δεν πρέπει να καταγράφονται και να αποτιμώνται χωριστά στα στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών, των διεθνών διαθεσίμων και της διεθνούς επενδυτικής θέσης.

Η ταξινόμηση συγκεκριμένων μέσων των πιστωτικών παραγώγων πρέπει να αποφασίζεται κατά περίπτωση. Η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών παραγώγων πρέπει να γίνεται με βάση τις τιμές της αγοράς.

Χρόνος καταγραφής: η καταγραφή των συναλλαγών επί χρηματοδοτικών μέσων γίνεται όταν τόσο ο πιστωτής όσο και ο οφειλέτης εγγράφουν την απαίτηση και την υποχρέωση, αντίστοιχα, στα βιβλία τους (σύμφωνα με την πέμπτη έκδοση του Εγχειριδίου Ισοζυγίου Πληρωμών του ΔΝΤ). Λόγω των πρακτικών προβλημάτων που συνεπάγεται η διαδικασία διαχωρισμού των ροών ενεργητικού και παθητικού επί ορισμένων παραγώγων μέσων με έγκυρο τρόπο, όλες οι συναλλαγές επί χρηματοοικονομικών παραγώγων καταγράφονται προς το παρόν στο ισοζύγιο πληρωμών της οικονομικής επικράτειας των συμμετεχόντων κρατών μελών σε καθαρή βάση. Στα στατιστικά στοιχεία της διεθνούς επενδυτικής θέσης, οι θέσεις σε απαιτήσεις και υποχρεώσεις επί χρηματοοικονομικών παραγώγων καταγράφονται σε ακαθάριστη βάση. Εξαιρούνται όσα χρηματοοικονομικά παράγωγα εμπίπτουν στην κατηγορία των συναλλαγματικών διαθεσίμων, τα οποία καταγράφονται σε καθαρή βάση.

1.6. Λοιπές επενδύσεις (STA/WG/BOP/OTH95)

Ορισμός: στην κατηγορία των λοιπών επενδύσεων περιλαμβάνονται οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές που δεν υπάγονται στους λογαριασμούς άμεσων επενδύσεων, επενδύσεων χαρτοφυλακίου, χρηματοοικονομικών παραγώγων και συναλλαγματικών διαθεσίμων.

Πεδίο εφαρμογής: οι λοιπές επενδύσεις περιλαμβάνουν εμπορικές πιστώσεις, δάνεια/νόμισμα και καταθέσεις και λοιπές απαιτήσεις/λοιπές υποχρεώσεις (σύμφωνα με την πέμπτη έκδοση του Εγχειριδίου Ισοζυγίου Πληρωμών του ΔΝΤ). Τα υπόλοιπα και οι συναλλαγές που πραγματοποιούν οι ΕθνΚΤ μεταξύ τους και που προκύπτουν από πράξεις, οι οποίες διακανονίζονται μέσω του Target, πρέπει να καταγράφονται σε καθαρή βάση στις απαιτήσεις της κατηγορίας «δάνεια και καταθέσεις» των λοιπών επενδύσεων νομισματικών αρχών.

Η λογιστική πρακτική που ακολουθείται από τις τράπεζες — και όχι το κριτήριο «μεταβίβασης της κυριότητας» — είναι η κατευθυντήρια αρχή που διέπει την αντιμετώπιση των συμφωνιών επαναγοράς, των συναλλαγών με πώληση/επαναγορά και των ομολογιακών δανείων στο ισοζύγιο πληρωμών. Στις περιπτώσεις που δεν έχει καθιερωθεί ένα διεθνώς αποδεκτό λογιστικό πρότυπο, υιοθετείται μια κοινή πρακτική που καλύπτει τις στατιστικές ανάγκες, κατόπιν συμφωνίας με την ΕΚΤ. Η παρουσία σύσταση οδηγεί στην καταγραφή των γνήσιων συμφωνιών επαναγοράς, των συναλλαγών με πώληση/επαναγορά και των ομολογιακών δανείων ως δανείων που καλύπτονται από ασφάλεια.

Χρόνος καταγραφής: οι αρχές της «μεταβίβασης της κυριότητας», του «χρόνου διακανονισμού» και του «χρόνου πληρωμής» συμφωνούν με τις συστάσεις του ΔΝΤ. Για λόγους συνέπειας στην παραγωγή συγκεντρωτικών στοιχείων για την οικονομική επικράτεια των συμμετεχόντων κρατών μελών, δεν γίνεται διαχωρισμός μεταξύ δανείων και καταθέσεων σε κάθε τομέα και δεν εφαρμόζεται η ανάλυση κατά διάρκεια. Μια κατά τομέα παρουσίαση της ανάλυσης, συμβατή με τα τυποποιημένα στοιχεία του ΔΝΤ, χρησιμοποιείται στα τριμηνιαία και ετήσια στοιχεία. Τα κράτη μέλη μπορούν να δημοσιεύουν λεπτομερέστερα στοιχεία στις εθνικές στατιστικές τους.

Για τα μηνιαία βασικά μεγέθη, απαιτείται διάκριση μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων ροών του τραπεζικού τομέα.

1.7. Συναλλαγματικά διαθέσιμα

Ορισμός: σύμφωνα με τις συστάσεις του Εγχειριδίου Ισοζυγίου Πληρωμών του ΔΝΤ (πέμπτη έκδοση), τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της ζώνης του ευρώ είναι υψηλής ρευστότητας, εμπορευσιμότητας και φερεγγυότητας απαιτήσεις της ΕΚΤ («συγκεντρωμένα συναλλαγματικά διαθέσιμα») και των συμμετεχουσών Εθνικών (μη συγκεντρωμένα συναλλαγματικά διαθέσιμα) έναντι μη κατοίκων της ζώνης του ευρώ, οι οποίες εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (ήτοι σε νομίσματα εκτός του ευρώ), πλέον του χρυσού, των συναλλαγματικών θέσεων στο ΔΝΤ και των ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων. Κατά συνέπεια, συναφή στοιχεία ενεργητικού της ΕΚΤ και των συμμετεχουσών Εθνικών που δεν περιλαμβάνονται στον ορισμό αυτό, ήτοι απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων και απαιτήσεις σε ξένο νόμισμα έναντι κατοίκων της ζώνης του ευρώ, για παράδειγμα καταθέσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και τηρούνται σε τραπεζικά ιδρύματα στα πλαίσια της ζώνης του ευρώ, δεν αντιμετωπίζονται ως συναλλαγματικά διαθέσιμα της ζώνης του ευρώ, στα εξωτερικά στατιστικά στοιχεία. Επίσης, ούτε τα υπόλοιπα σε ξένο νόμισμα των κυβερνήσεων των συμμετεχόντων κρατών μελών θεωρούνται συναλλαγματικά διαθέσιμα.

Πεδίο εφαρμογής: οι συναλλαγές και οι θέσεις σε συναλλαγματικά διαθέσιμα της ζώνης του ευρώ παρουσιάζονται, αντίστοιχα, στο ισοζύγιο πληρωμών και στη διεθνή επενδυτική θέση της ζώνης του ευρώ. Η παρουσίαση συμφωνεί με τα τυποποιημένα στοιχεία, όπως έχουν οριστεί στο Εγχειρίδιο Ισοζυγίου Πληρωμών του ΔΝΤ (πέμπτη έκδοση), αν και έχει καθιερωθεί μια χωριστή κατηγορία για τα χρηματοοικονομικά παράγωγα, σύμφωνα με το γενικό πλαίσιο που υιοθέτησε το ΔΝΤ. Τα διακρατούμενα συναλλαγματικά διαθέσιμα, συμπεριλαμβανομένων των διαθεσίμων σε χρυσό, πρέπει να αποτιμώνται στη διεθνή επενδυτική θέση, βάσει της μέσης αγοραίας τιμής κλεισίματος στο τέλος των ενδεδειγμένων περιόδων, και να μετατρέπονται σε ευρώ βάσει της μέσης αγοραίας συναλλαγματικής ισοτιμίας κλεισίματος που ισχύει την τελευταία ημέρα της περιόδου αναφοράς· οι συναλλαγές επί συναλλαγματικών διαθεσίμων πρέπει να καταγράφονται στο ισοζύγιο πληρωμών με την αγοραία τιμή κατά το χρόνο της συναλλαγής και να μετατρέπονται σε ευρώ βάσει των αγοραίων συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά το χρόνο της συναλλαγής. Το εισόδημα από συναλλαγματικά διαθέσιμα πρέπει να καταγράφεται αδιακρίτως στην κατηγορία «λοιπές επενδύσεις» του λογαριασμού εισοδήματος από επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένου του εισοδήματος από τόκους επί χρεογράφων που περιλαμβάνονται στα συναλλαγματικά διαθέσιμα, και σε δεδουλευμένη βάση τουλάχιστον κάθε τρίμηνο. Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα στις καταστάσεις του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης πρέπει να καταχωρούνται σε ακαθάριστη βάση, χωρίς να συμψηφίζονται οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με συναλλαγματικά διαθέσιμα, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά παράγωγα για τα οποία πρέπει να εφαρμόζεται η καταγραφή σε καθαρή βάση.

Η άποψη ότι τα χρησιμοποιήσιμα διαθέσιμα ενδέχεται να αποτελούν σημαντικότερο — σε σχέση με τα ακαθάριστα συναλλαγματικά διαθέσιμα — δείκτη, όσον αφορά την ικανότητα μιας χώρας να ανταποκριθεί στις συναλλαγματικές υποχρεώσεις της, όπως φαίνεται στις καταστάσεις του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης, απέκτησε μεγαλύτερη βαρύτητα και υιοθετήθηκε στο Ειδικό Πρότυπο Διάδοσης Πληροφοριών του ΔΝΤ. Για τον υπολογισμό των χρησιμοποιήσιμων διαθεσίμων, τα στοιχεία για τα ακαθάριστα συναλλαγματικά διαθέσιμα είναι απαραίτητα να συνοδεύονται από συμπληρωματικές πληροφορίες για άλλα στοιχεία ενεργητικού σε ξένο νόμισμα και υποχρεώσεις που σχετίζονται με συναλλαγματικά διαθέσιμα. Αντίστοιχα, τα μηνιαία στοιχεία για τα (ακαθάριστα) συναλλαγματικά διαθέσιμα του Ευρωσυστήματος συνοδεύονται από συμπληρωματικές πληροφορίες για άλλα στοιχεία ενεργητικού σε ξένο νόμισμα και για την προκαθορισμένη και ενδεχόμενη βραχυπρόθεσμη καθαρή άντληση ακαθάριστων συναλλαγματικών διαθεσίμων, που ταξινομούνται ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια. Επιπρόσθετα, απαιτείται ένας διαχωρισμός κατά νόμισμα μεταξύ των ακαθάριστων συναλλαγματικών διαθεσίμων που εκφράζονται σε νομίσματα περιλαμβανόμενα στο καλάθι των ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων (συνολικά) και των άλλων νομισμάτων (συνολικά) με τριμηνιαία χρονική υστέρηση.

Όσον αφορά συγκεκριμένα μεγέθη, τα διαθέσιμα σε νομισματικό χρυσό πρέπει να παραμένουν αμετάβλητα σε όλες τις αντιστρέψιμες συναλλαγές σε χρυσό (πράξεις ανταλλαγής χρυσού, συμφωνίες επαναγοράς, δάνεια και καταθέσεις). Οι συμφωνίες επαναγοράς επί τίτλων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα συνεπάγονται αύξηση του συνολικού ποσού των συναλλαγματικών διαθεσίμων της Εθνικής που λαμβάνει δάνεια σε μετρητά, λόγω του γεγονότος ότι οι τίτλοι που αποτελούν αντικείμενο συμφωνιών επαναγοράς εξακολουθούν να εμφανίζονται στον ισολογισμό· στην περίπτωση των αντιστρεπτών συμφωνιών επαναγοράς, η νομισματική αρχή που χορηγεί δάνεια σε μετρητά δεν καταγράφει καμία μεταβολή στο συνολικό ποσό των συναλλαγματικών διαθεσίμων, εάν ο αντισυμβαλλόμενος μη κάτοικος είναι μια άλλη νομισματική αρχή ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, λόγω του γεγονότος ότι η απαίτηση έναντι του δανειολήπτη θεωρείται ότι υπάγεται, σε αυτήν την περίπτωση, στα συναλλαγματικά διαθέσιμα.

2. Μέθοδοι εφαρμογής της γεωγραφικής ανάλυσης (STA/WGS/BOP/GEO96)

Οι δυσκολίες που παρουσιάζονται στην κατάρτιση των κατά γεωγραφική περιοχή αναλυμένων στατιστικών στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης αντιμετωπίζονται σε διαδοχικά στάδια. Η προσέγγιση που έχει υιοθετηθεί περιλαμβάνει τρία στάδια που αποβλέπουν στην εκπλήρωση των προοδευτικά αυξανόμενων απαιτήσεων παροχής στοιχείων. Ο λογαριασμός επενδύσεων χαρτοφυλακίου, ο λογαριασμός εισοδήματος από επενδύσεις χαρτοφυλακίου και ο λογαριασμός χρηματοοικονομικών παραγώγων, αντίστοιχα, πρέπει να αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερη προσοχή.

2.1. Γενική προσέγγιση (εφαρμόζεται σε όλους τους λογαριασμούς του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης — με τις εξαιρέσεις που παρατίθενται παρακάτω)

πρώτο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ: πρόθεση των συνολικών καθαρών εθνικών συναλλαγών/θέσεων.

Εφαρμόζεται από το 1999 στη διεθνή επενδυτική θέση.

δεύτερο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ: χωριστή πρόθεση των συναλλαγών/θέσεων με μη κατοίκους για τις πιστώσεις και τις χρεώσεις ή τις καθαρές απαιτήσεις και καθαρές υποχρεώσεις (ισοζύγιο πληρωμών)/απαιτήσεις και υποχρεώσεις (διεθνής επενδυτική θέση).

Απαιτούμενα στοιχεία σε επίπεδο ΕθνΚΤ: χωριστή καταγραφή των συναλλαγών/θέσεων μεταξύ κατοίκων των συμμετεχόντων κρατών μελών και κατοίκων εκτός της ζώνης του ευρώ.

Εφαρμόζεται στο ισοζύγιο πληρωμών από τον Ιανουάριο 1999.

Λήξη προθεσμίας για την εφαρμογή στη διεθνή επενδυτική θέση: τέλος Σεπτεμβρίου 2002 — στοιχεία που αναφέρονται στο τέλος του 2001.

τρίτο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ και απαιτούμενα στοιχεία σε επίπεδο κρατών μελών: όμοια με εκείνη του δεύτερου σταδίου, με την προσθήκη γεωγραφικής ανάλυσης των συναλλαγών/θέσεων εκτός της ζώνης του ευρώ. Αυτή η πρόσθετη ανάλυση είναι απαραίτητη μόνο για τα τριμηνιαία και ετήσια στατιστικά στοιχεία.

Λήξη προθεσμίας για την εφαρμογή στη διεθνή επενδυτική θέση: τέλος Σεπτεμβρίου 2004 — στοιχεία που αναφέρονται στο τέλος του 2003.

2.2. Λογαριασμός επενδύσεων χαρτοφυλακίου

πρώτο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ: πρόθεση των συνολικών καθαρών εθνικών συναλλαγών/θέσεων των επενδύσεων χαρτοφυλακίου.

Εφαρμόζεται από το 1999 στη διεθνή επενδυτική θέση.

δεύτερο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ: πρόθεση των καθαρών συναλλαγών/θέσεων σε τίτλους που εκδίδονται από μη κατοίκους για τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου. Ενοποίηση των καθαρών συναλλαγών/θέσεων σε συνολικές εθνικές υποχρεώσεις και των συναλλαγών/θέσεων σε τίτλους που εκδίδονται και αγοράζονται από κατοίκους των συμμετεχόντων κρατών μελών για τις υποχρεώσεις των επενδύσεων χαρτοφυλακίου.

Απαιτούμενα στοιχεία σε επίπεδο ΕθνΚΤ: συναλλαγές/θέσεις σε επενδύσεις χαρτοφυλακίου με ανάλυση σε συναλλαγές/θέσεις σε τίτλους της ζώνης του ευρώ, εκδοθέντες από κατοίκους των συμμετεχόντων κρατών μελών, και σε λοιπούς τίτλους. Για να επιτευχθεί αυτή η ανάλυση, είναι απαραίτητος ο προσδιορισμός του εκδότη (οφειλέτη) του τίτλου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν είναι κάτοικος συμμετέχοντος κράτους μέλους ή όχι. Όσον αφορά τις συναλλαγές/θέσεις σε υποχρεώσεις επί επενδύσεων χαρτοφυλακίου, απαιτούνται μόνο συνολικά καθαρά εθνικά στοιχεία.

Οι θέσεις των επενδύσεων χαρτοφυλακίου στη διεθνή επενδυτική θέση καταρτίζονται αποκλειστικά με βάση τα στοιχεία για τα αποθέματα που αφορούν τους διακρατούμενους, στο τέλος του έτους, μετοχικούς τίτλους και τα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα χρεόγραφα που έχουν εκδοθεί από μη κατοίκους της ζώνης του ευρώ, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι απαιτήσεις παροχής στοιχείων που καθορίζονται από την ΕΚΤ είναι απολύτως συμβατές με τη συμμετοχή στη Συντονισμένη Έρευνα Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου του ΔΝΤ.

Εφαρμόζεται στις συναλλαγές επί επενδύσεων χαρτοφυλακίου από τον Ιανουάριο του 1999.

Λήξη προθεσμίας για την εφαρμογή στα υπόλοιπα των επενδύσεων χαρτοφυλακίου: τέλος Σεπτεμβρίου 2002 — στοιχεία που αναφέρονται στο τέλος του 2001.

τρίτο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ και απαιτούμενα στοιχεία σε επίπεδο ΕθνΚΤ: όμοια με εκείνη του δεύτερου σταδίου, με την προσθήκη γεωγραφικής ανάλυσης (δεν έχει καθοριστεί έως σήμερα) των συναλλαγών/θέσεων εκτός της ζώνης του ευρώ για τις απαιτήσεις. Δεν απαιτείται γεωγραφική ανάλυση σε συναλλαγές/θέσεις εκτός της ζώνης του ευρώ για τις υποχρεώσεις. Το τρίτο στάδιο εφαρμόζεται μόνο στα τριμηνιαία και ετήσια στατιστικά στοιχεία για τις συναλλαγές και στα ετήσια στατιστικά στοιχεία για τις θέσεις.

Λήξη προθεσμίας για την εφαρμογή στις θέσεις των επενδύσεων χαρτοφυλακίου (μόνο απαιτήσεις): τέλος Σεπτεμβρίου 2004 — στοιχεία που αναφέρονται στο τέλος του 2003.

2.3. Λογαριασμός εισοδήματος από επενδύσεις χαρτοφυλακίου

πρώτο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ: πρόσθεση των συνολικών καθαρών εθνικών συναλλαγών επί εισοδήματος από επενδύσεις.

δεύτερο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ: πρόσθεση των πιστωτικών συναλλαγών επί εισοδήματος, που προέρχονται από απαιτήσεις επί επενδύσεων χαρτοφυλακίου, έκδοσης μη κατοίκων. Ενοποίηση των χρεωστικών συναλλαγών εισοδήματος που προέρχονται από τις συνολικές καθαρές εθνικές υποχρεώσεις και των πιστωτικών συναλλαγών που προέρχονται από τίτλους εκδοθέντες από κατοίκους των συμμετεχόντων κρατών μελών.

Απαιτούμενα στοιχεία σε επίπεδο ΕθνΚΤ: πιστωτικές συναλλαγές επί εισοδήματος από επενδύσεις χαρτοφυλακίου που αναλύονται σε συναλλαγές, οι οποίες προέρχονται από τίτλους εκδοθέντες από κατοίκους των συμμετεχόντων κρατών μελών και από τίτλους εκδοθέντες από κατοίκους λοιπών χωρών. Για να επιτευχθεί αυτή η ανάλυση, είναι απαραίτητος ο προσδιορισμός του εκδότη (οφειλέτη) του τίτλου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν είναι κάτοικος συμμετέχοντος κράτους μέλους ή όχι. Όσον αφορά τις χρεωστικές συναλλαγές που προέρχονται από υποχρεώσεις επί επενδύσεων χαρτοφυλακίου, απαιτούνται μόνο συνολικά εθνικά στοιχεία.

Εφαρμόζεται από τον Ιανουάριο του 2000.

τρίτο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ και απαιτούμενα στοιχεία σε επίπεδο ΕθνΚΤ: όμοια με εκείνη του δεύτερου σταδίου, με την προσθήκη γεωγραφικής ανάλυσης των πιστωτικών συναλλαγών εκτός της ζώνης του ευρώ. Δεν απαιτείται γεωγραφική ανάλυση σε συναλλαγές επί εισοδήματος εκτός της ζώνης του ευρώ για το χρεωστικό σκέλος. Το τρίτο στάδιο είναι απαραίτητο μόνο για τα τριμηνιαία και ετήσια στατιστικά στοιχεία.

2.4. Λογαριασμός χρηματοοικονομικών παραγώγων

Συναλλαγές

πρώτο στάδιο: Οι απαιτήσεις για τις συναλλαγές επί χρηματοοικονομικών παραγώγων έναντι αντισυμβαλλομένων εκτός της ζώνης του ευρώ περιλαμβάνουν μόνο μια καθαρή απεικόνιση του μεγέθους αυτού.

Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ: πρόσθεση των συνολικών καθαρών εθνικών συναλλαγών επί χρηματοοικονομικών παραγώγων.

Θέσεις

πρώτο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ: πρόσθεση των συνολικών καθαρών εθνικών θέσεων σε χρηματοοικονομικά παράγωγα.

Εφαρμόζεται από το 1999.

δεύτερο στάδιο: Μέθοδος κατάρτισης σε επίπεδο ζώνης ευρώ: χωριστή πρόσθεση των καθαρών θέσεων σε χρηματοοικονομικά παράγωγα έναντι μη κατοίκων, για τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις.

Απαιτούμενα στοιχεία σε επίπεδο ΕθνΚΤ: χωριστή καταγραφή των θέσεων μεταξύ κατοίκων των συμμετεχόντων κρατών μελών και των θέσεων έναντι κατοίκων άλλων χωρών (εκτός της ζώνης του ευρώ), όπως αυτοί ορίζονται, κατά περίπτωση, βάσει της τοποθεσίας της οικείας αγοράς ή του συγκεκριμένου αντισυμβαλλομένου για τα εξωχρηματιστηριακά χρηματοοικονομικά παράγωγα.

Λήξη προθεσμίας εφαρμογής: τέλος Σεπτεμβρίου 2002 — στοιχεία που αναφέρονται στο τέλος του 2001.

τρίτο στάδιο: Η γεωγραφική ανάλυση των θέσεων σε χρηματοοικονομικά παράγωγα εκτός της ζώνης του ευρώ είναι απαραίτητη μόνο για τα τριμηνιαία και ετήσια στατιστικά στοιχεία.

3. Ταξινόμηση κατά θεσμικό τομέα στα συγκεντρωτικά μεγέθη της ζώνης του ευρώ

Η κατά τομέα ανάλυση των συγκεντρωτικών μεγεθών της ζώνης του ευρώ περιλαμβάνει τις νομισματικές αρχές, τη γενική κυβέρνηση, τα νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (ΝΧΙ) και λοιπούς τομείς της ζώνης του ευρώ.

Νομισματικές αρχές

Ο τομέας «νομισματικές αρχές» των στατιστικών στοιχείων για τη ζώνη του ευρώ αποτελείται από το Ευρωσύστημα, ήτοι την ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ των συμμετεχόντων κρατών μελών.

Γενική Κυβέρνηση

Ο τομέας «γενική κυβέρνηση» των στατιστικών στοιχείων για τη ζώνη του ευρώ συμφωνεί με τον ορισμό του «δημοσίου τομέα», όπως διατυπώνεται στο ΣΕΛ 93 και στο ΕΣΛ 95 και, ως εκ τούτου, περιλαμβάνει τις ακόλουθες μονάδες:

- κεντρική κυβέρνηση,
- διοίκηση ομόσπονδων κρατιδίων/περιφερειακή αυτοδιοίκηση,
- τοπική αυτοδιοίκηση,
- ταμεία κοινωνικής ασφάλισης.

NXI εξαιρουμένων των νομισματικών αρχών

Ο τομέας αυτός συμπίπτει με τον τομέα NXI για τα νομισματικά και τραπεζικά στατιστικά στοιχεία (εξαιρουμένων των νομισματικών αρχών). Περιλαμβάνει:

- i) πιστωτικά ιδρύματα όπως ορίζονται στο κοινοτικό δίκαιο, ήτοι επιχειρήσεις, η δραστηριότητα των οποίων συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό (συμπεριλαμβανομένου του προϊόντος της πώλησης τραπεζικών ομολόγων στο κοινό) και στη χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό, και
- ii) όλα τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατοίκους της ζώνης του ευρώ, η δραστηριότητα των οποίων συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή/και παραπλήσιων υποκατάστατων καταθέσεων από φορείς εκτός των NXI, και στη χορήγηση πιστώσεων ή/και στις τοποθετήσεις σε τίτλους για ίδιο λογαριασμό (τουλάχιστον από οικονομικής απόψεως).

Λοιποί τομείς

Η κατηγορία «λοιποί τομείς» των στατιστικών στοιχείων για τη ζώνη του ευρώ περιλαμβάνει διάφορες θεσμικές μονάδες, και κυρίως:

- i) λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που δεν περιλαμβάνονται στον ορισμό των NXI, όπως οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων που δεν θεωρούνται αμοιβαία κεφάλαια της χρηματαγοράς, οργανισμοί επενδύσεων σε ακίνητα, εταιρείες μεσιτείας σε συναλλαγές κινητών αξιών, ιδρύματα κτηματικής πίστης, ασφαλιστικές εταιρείες, συνταξιοδοτικά ταμεία και επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς, και
- ii) μη χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως δημόσιες και ιδιωτικές μη χρηματοδοτικές εταιρείες, μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά και νοικοκυριά.

Παράρτημα V

ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η ανταλλαγή των στατιστικών πληροφοριών που χρειάζεται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) βασίζεται στην υποδομή που παρέχει το Δίκτυο-ΕΣΚΤ. Όλες οι ανταλλαγές στοιχείων εντός του ΕΣΚΤ χρησιμοποιούν το ίδιο εννοιολογικό πρότυπο.

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες ακολουθούν τις συστάσεις που αναφέρονται παρακάτω, προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι λειτουργεί ικανοποιητικά η διαβίβαση των στοιχείων, ιδιαίτερα όσον αφορά τα ακόλουθα σημεία:

- Πληρότητα: οι εθνικές κεντρικές τράπεζες αναφέρουν όλους τους απαιτούμενους κωδικούς σειρών. Η ανακοίνωση σειρών χωρίς κωδικούς ή μη καταχωρημένων κωδικών σειρών θεωρείται ελλιπής παροχή στοιχείων. Σε περίπτωση που λείπει κάποια παρατήρηση, η παράλειψη καταγράφεται με τη χρήση του κατάλληλου επεξηγηματικού συμβόλου παρατήρησης. Επιπλέον, όταν γίνονται αναθεωρήσεις σε ένα μόνο υποσύνολο κωδικών σειρών, οι κανόνες επαλήθευσης θα πρέπει να εφαρμόζονται στο σύνολο των στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών.
- Κανόνες χρήσης προσημου: κατά τη διαβίβαση των στοιχείων των εθνικών κεντρικών τραπεζών στην ΕΚΤ, καθώς και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Eurostat), ακολουθούνται ομοίομορφοι κανόνες χρήσης προσημου για το σύνολο των υποβαλλόμενων στοιχείων. Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς, τα στοιχεία για τις πιστώσεις και τις χρεώσεις στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και στο λογαριασμό κίνησης κεφαλαίων πρέπει να υποβάλλονται με θετικό πρόσημο, ενώ τα καθαρά υπόλοιπα πρέπει να υπολογίζονται και να υποβάλλονται ως πιστώσεις μείον τις χρεώσεις. Στο λογαριασμό κίνησης χρηματοδοτικών μέσων, οι μειώσεις των καθαρών απαιτήσεων/αυξήσεις των καθαρών υποχρεώσεων πρέπει να υποβάλλονται με θετικό πρόσημο, ενώ οι αυξήσεις των καθαρών απαιτήσεων/μειώσεις των καθαρών υποχρεώσεων πρέπει να υποβάλλονται με αρνητικό πρόσημο. Τα καθαρά υπόλοιπα πρέπει να υπολογίζονται και να υποβάλλονται ως καθαρές μεταβολές των απαιτήσεων συν τις καθαρές μεταβολές των υποχρεώσεων.

Κατά τη διαβίβαση των στοιχείων της διεθνούς επενδυτικής θέσης, οι καθαρές θέσεις πρέπει να υπολογίζονται και να υποβάλλονται ως θέση σε απαιτήσεις μείον τη θέση σε υποχρεώσεις.

- Λογιστικές ταυτότητες των στοιχείων: πριν από τη διαβίβαση των στοιχείων στην ΕΚΤ, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες πρέπει να εφαρμόζουν το σύνολο των κανόνων επαλήθευσης, οι οποίοι έχουν γνωστοποιηθεί και είναι διαθέσιμοι κατόπιν αιτήσεως.

Παράρτημα VI

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) θα παρακολουθεί τις μεθόδους κατάρτισης που χρησιμοποιούνται για την παροχή των στατιστικών στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης, καθώς επίσης τις έννοιες και τους ορισμούς που εφαρμόζονται σε τακτική βάση από τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ. Η παρακολούθηση θα διεξάγεται σε συνδυασμό με τη διαδικασία τήρησης και ενημέρωσης του εγγράφου με τίτλο «Στατιστικές μέθοδοι για το ισοζύγιο πληρωμών στην Ευρωπαϊκή Ένωση/στατιστικές μέθοδοι για τη διεθνή επενδυτική θέση» (βιβλίο του ισοζυγίου πληρωμών) και μέσω της εξαμηνιαίας διαδικασίας αναθεώρησης.

Το βιβλίο του ισοζυγίου πληρωμών περιέχει πληροφορίες σχετικά με τη διάρθρωση των στατιστικών στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης για όλα τα κράτη μέλη. Υπάρχει αναλυτική περιγραφή των μεθόδων κατάρτισης στοιχείων, των εννοιών και ορισμών που εφαρμόζονται, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις αποκλίσεις κάθε κράτους μέλους από την τήρηση των συμφωνηθέντων ορισμών για τα στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης.

Το βιβλίο του ισοζυγίου πληρωμών θα ενημερώνεται σε ετήσια βάση, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη.

Η εξαμηνιαία αναθεώρηση αποτελεί μέρος της διαδικασίας ενημέρωσης του βιβλίου του ισοζυγίου πληρωμών. Η διαδικασία της εξαμηνιαίας αναθεώρησης βασίζεται σε εκθέσεις που υποκείνται στην έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ και καλύπτουν τη στατιστική αντιμετώπιση του λογαριασμού εισοδήματος από επενδύσεις και του λογαριασμού κίνησης χρηματοδοτικών μέσων στα στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης. Τέλος, η εξαμηνιαία αναθεώρηση αποτελεί για την ΕΚΤ βάση για την αξιολόγηση της ποιότητας των δεδομένων που παρέχονται στην ΕΚΤ στο πλαίσιο των στατιστικών στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών.